

Reizen

Meisje loos

OP EEN ZEILCRUISE IN DE GRIEKSE ARCHIPEL DOEN PLANNINGEN ER NIET TOE. JE GEEFT JE OVER AAN DE BEMANNING, ONTDEKTE MIRJAM VAN IMMERZEEL TIJDENS HAAR REIS DOOR DE DODEKANESOS.

TEKST // MIRJAM VAN IMMERZEEL
FOTOGRAFIE // SASCHA SCHALKWIJK

Gistermiddag vroeg ik mij nog af of ik thuis alles had afgesloten. Of ik de automatische beantwoorder van mijn e-mail had ingesteld.

En kijk mij nu eens in glashelder Griekse-tegeltjes-blauw water rondspetteren, in een verder uitgestorven baaitje dat je alleen vanaf zee kunt bereiken. Daag, agenda! Om een of andere reden wilde ik altijd eens vanaf een boot in zee springen. En dat heb ik net gedaan vanaf de Nemesi, een klassieke houten tweemaster waarmee ik en een vriendin plus zes anderen én een vierkoppige Turkse bemanning van het ene Griekse eilandje naar het andere zeilen.

In zeven dagen doen we Kos, Nisyros, Tilos en Symi aan. Daarna trekken we langs de Turkse kust, via de oudheidkundige opgravingen van Knidos weer terug naar Bodrum, de thuishaven van de Nemesi. Maar voorlopig ligt de boot voor de nacht voor anker in onze privébaai.

Houtvuur, tijd en cocktails

Het is zes uur. Honger. Koken op een zeilschip is een kunst apart en scheepskok Mehmet heeft het duidelijk in de vingers. Maar als het uitkomt, stookt hij net zo lief een vuurtje op het strand om wat visjes en groenten te grillen. Zoals vanavond. Op enkele schalen liggen de gemarineerde aubergineplakken en flinke sardienen al klaar. Aan dek

zet zijn maatje Turgut de grote stamtafel vol met

Op Griekse eilanden zie je veel prachtige pleintjes

Things to do schieten je tijdens een zeilcruise niet snel te binnen

Met zorg bij elkaar gezochte reisgenoten

salades, mezze, water en wijnen. Er is nog tijd, knikt de kok. Dus dobber ik wat rond op mijn rug en adem eens diep in. De baai is gevuld met de geur van wilde tijd en brandend hout. Het daglicht dimt naar schemer, de heuvels worden donkere reuzen en de hemel kleurt alle tinten rood en paars. Even later lichten alweer duizenden sterren op in een blauwzwarte hemel.

'Hoe zuidelijker, hoe dichter bij de evenaar, hoe korter de schemer en sneller de nacht valt.' Dat zo'n oud lesje aardrijkskunde van mijn vader mij nu invalt, kan maar één ding betekenen: ontspanning. Anders waren me wel *things to do* binnengesloten, van die praktische dingen die ik nog *zou moeten* doen. Het wordt nu wel wat fris. Tijd voor een warme douche in mijn privémini-badkamertje en een cocktail met mijn reisgenoten, die met zorg bij elkaar zijn gezocht door de cruiseorganisatie. Toch kan ik ook vreselijk in mijn nopjes zijn dat ik een groot net heb ontdekt dat als een hangmat onder de boegspriet hangt. Een paar kussens erin en klaar. Daar kan ik me terugtrekken en over de zee turen of, zoals vanmiddag, me tussen de surfplank en waterski's in slaap laten schommelen.

Eilandje met attitude

Of we willen zeilen, vraagt kapitein Selahattin de volgende dag. Een half woord is genoeg. Zijn jongens gooien de zeilen al los en hijsen ze beheerst omhoog. Wie wil helpen is welkom. In een tel bolt de kleurige spinaker op. Nog voor de motor is uitgeschakeld trekt het voorste zeil flink aan het schip.

Voordat je de zeilen hijst

- * De meeste zeilcruises in de Dodekanesos starten in Bodrum, vanwege de (goedkope) internationale vluchten. Oriënteer je van tevoren via internet op het aanbod van geheel verzorgde zeilcruises of het charteren van een schip.
- * Zeilcruises op een traditionele Turkse *gulet* of *ketch* zijn populair, maar er zijn grote verschillen in kwaliteit en prijs. Veel schepen zien er wel traditioneel uit en hebben ook een mast, maar zijn niet uitgerust om te zeilen. Dat betekent dat je op de motor zult varen. Informeer hier van tevoren nadrukkelijk naar.
- * Informeer vooraf naar de route en catering. Wil je all-in of zijn er ook avonden waarop je aan wal een restaurantje kunt uitzoeken? Licht de route vast of is er ruimte voor intermezzo's?
- * Sommige cruiseorganisators bieden een vol programma met (gezamenlijke) uitstapjes. Let daar op bij het boeken. Enkele reisorganisaties bieden thema-reizen als archeologie, koken en yoga. Jonge kinderen kunnen meevaren, maar er zijn ook gezinscruises voor families.
- * In het voorjaar is het vrij koel en valt een spatje regen. In juli/ augustus is het 25-40 graden, met soms een stevige wind uit het noorden. Voor zeilers klinkt deze *meltemi* misschien fijn, maar veel kapiteins zoeken een beschutte baai op. Mei/ juni is de beste reisperiode.
- * De verhoudingen tussen Griekenland en Turkije zijn vrij ontspannen. Bij aankomst in Turkije betaal je 10 euro voor een visum (gepast, geen lira's). In Griekenland volstaat een geldig paspoort.

Kosten

De kosten van zeilcruises variëren sterk en zijn afhankelijk van de mate van luxe, de route, eten en drinken, en de duur van de reis. Een zeilreis met SCIC Sailing, zoals in de reportage beschreven, kost vanaf 900 euro (exclusief vlucht). Een eigen schip charteren bedraagt 3675 euro per week (Scicsailing.nl). Vaak zal de prijs van het vliegticket niet zijn inbegrepen in de cruisesom. In de warme maanden zijn er directe vluchten van Amsterdam naar Kos (Griekenland) en Bodrum (Turkije) met goedkope maatschappijen als ArkeFly en Corendon. De vliegduur bedraagt ongeveer 3,5 uur en een ticket kost rond de 300 euro. Zorg voor cash geld om op de eilanden af te rekenen, er staan niet overal pinautomaten en creditcards worden niet overal geaccepteerd. Vergeet niet een fooi achter te laten voor de bemanning van het zeilschip, die werkt zich letterlijk een slag in de rondte voor lokaal tarief.

Aanleggen in een sfeervol Grieks jachthaventje

‘Het beste moment van de dag,’ roepen we naar de kapitein. Maar dan dreigt de wind weer te gaan liggen. Zorgelijk kijkt Selahattin naar het touwtje dat hij gebruikt om de windsterkte te bepalen. Het hangt lusteloos naar beneden. ‘Zie je die zwarte streep over het water?’ zegt hij wijzend naar iets onzichtbaars op zee. ‘Daar is wind, daar gaan we naartoe.’

Wat later snijden we alsnog met een lekker vaartje door het water. De kapitein stuurt niet te scherp op de wind, zodat het schip nauwelijks helt. We kunnen nog makkelijk lezen, zonnen en koffiedrinken zonder overboord te rollen. De heuvels van Kos verdwijnen uit zicht en het veel kleinere Nisyros doemt op, een pukkel in de Egeïsche Zee met nog geen duizend zielen, maar wel met veel attitude. Het lijkt zo lieflijk, vooral ‘hoofdstad’ Mandraki, met witte huisjes waartegen oleander en bougainville bloeien, en kromme maar kwieke weduwen die hun potjes basilicum en geraniums begieten, plus de gebruikelijke samenschooling van slaperige katten en roddelende kerels aan de koffie. Toch is het hart van het eiland Polyvotis, de enorme krater die – dertigduizend jaar na uitbarsting – nog steeds rookt en rommelt. De gehuchten rond de krater lopen leeg en sommige brokkelen al aardig af tot ruïnes. Enkele besjes en een restaurantje houden nog stand. Voor dat we afdalen in de krater probeer ik er de lokale specialiteit *revithokeftedes* (kikkererwtballen) weg te spoelen met een glas amandellimonade. Afzonderlijk best lekker, maar samen geen combinatie.

Mindfulness op z'n Grieks

Op een paar uur zeilen ligt Tilos, met driehonderd bewoners zo mogelijk nog kleiner en eenzamer dan Nisyros. Vooral in de winter, vertelt Tassos als hij ons de volgende dag rondleidt over zijn eiland. ‘Gidsen is eigenlijk niet mijn werk. Ik maak sinds kort biologische wijn en wilde vandaag toch graag naar mijn vriend *pape* Emanuelle. Hij helpt me namelijk altijd met het platstampen van de druiven in zijn klooster, Agiou Panteleimona, op bijna het verste puntje van het eiland. Je moet straks maar even proeven.’

Emanuelle blijkt een *cheeky pape* om een borrel mee te drinken en de jonge wijn is mierzoet doordat zich nog nauwelijks alcohol heeft kunnen vormen. Maar Tassos is vol goede moed dat het nog wel wat wordt. Op een lommerrijke binnenplaats schenkt hij nog wat glaasjes in. ‘Als je het

Niets moet en veel kan in de Dodekanesos

zelf maakt, weet je hoeveel zorgen het geeft en drink je bewuster, met aandacht. Niet zo onachtzaam als een fles uit de supermarkt. Dat is voor mij heel belangrijk.’ Afgezien dat zijn wijn nog heel wat werk nodig heeft, begrijp ik na een paar dagen zeilen in zijn regio precies wat hij bedoelt. Klinkt als mindfulness, maar dan op zijn Grieks. Dat is misschien nog wel het fijnst van zo'n zeilcruise, mijmer ik even later in de dikke kussens op het achterdek. Niets moet en veel kan. In de Dodekanesos is tijd echt je vriend.

De kleuren van de schemering zijn het mooist: dichtbij de evenaar duurt de schemering kort en valt de nacht snel